

ГЛАСНИК

ЦРКВЕНИ ШКОЛСКИ И ДРУШТВЕНИ ЧАСОПИС

ИЗДАЈЕ :

УПРАВА ПРАВОСЛ. СРП
ЕПАРХИЈЕ ТЕМИШВАРСКЕ
TIMISOARA CETATE, Str. E. UNGUREANU 10.

УРЕЂУЈЕ :

прота **СЛОБОДАН КОСТИЋ**
ЕПАРХИЈСКИ БЕЛЕЖНИК СА
УРЕЂИВАЧКИМ ОДБОРОМ.

Садржај:

Службени део :

1. Ш. 1366/935. Наредба о отварању српских школа у Клисуре.
2. Бр. 436/д—935. Упис у I. разред српског одељења на лицеју Баконовић Лога.
3. Бр. 417/д—935. Упис у II. разред српског одељења на лицеју Баконовић Лога.
4. Ш. 1369/1935. Упис у српске вероиспов. основне школе школске 1935/6 године.
5. Ш. 1367/1935. Ушколовање све српске деце у српску вероисп. основну школу.
6. Ш. 1368/1935. Замена учитеља по свештеницима до заузимања места.
7. Ад. из 971/935. Течај румунског језика.

Неслужбени део :

8. Свршени ученици I. разр. српске гимназије.
9. Слава манастира Базијаша.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Отварање српских вероиспов. школа у Клисурси.

Министарство наставе у Букурешту одобрило је одлуком од 17. VIII. 935. бр. 138231 отварање српских вероисповедних основних школа у Клисурси осим за места Базијаш, Златица—Прњавор и Лесковицу, за која су места све ствари у расправи. Наредба чини расположења да за учитеља могу бити постављени само оспособљени учитељи који буду од Министарства добили дозволу за рад. Југословенски поданици могу бити постављени за учитеље само по дозволи Министарства Наставе. Румунски језик и националне предмете могу предавати само оспособљени учитељи. Наређује се да се има исходити дозвола за употребу учебника како за основну, тако и за средњу школу.

Пошто овом наредбом започиње нов просветни живот Срба у Румунији, наводимо целу наредбу у целини онако како је примљена :

SERVICIUL LOCAL DE INVATAMANT TIMIȘOARA.

No. 12 493.1935

Timișoara la 20 Aug. 1935. VENERAT CONSISTORIU. Binevoiti a cunoaste, ca Ministerul Instructiunii Dir. Part. si Confesional, cu ordinul No. 138. 231 din 17 Aug 1935, a aprobat autorizarea deschiderii, in conditiunile Legii si Regulamentului Invatamantului Particular, a Deciziei No. 46. 053/1935 si a adresei acelaș numar, din 13 Martie 1935, catre Dvoastră, scoalelor confesionale ortodoxe sârbe din umrătoare comune :

Svinița (j. Severin)	cu	3	(trei)	posturi.
Liubcova (j. Caraș)	cu	2	(două)	«
Moldova veche («)	cu	5	(cinci)	«
Măcești («)	cu	3	(trei)	«
Bojejena de sus (j. Caraș)	cu	2	(două)	posturi.
dimna («)	cu	2	(două)	«
Obreșca («)	cu	3	(trei)	«
ici («)	cu	2	(două)	«
col («)	cu	3	(trei)	«

Câmpia	<«>	cu	3	<trei>	«
Zlatița	<«>	cu	2	<două>	« în total

11 școale cu 30 de posturi.

Situația din localitățile Baziaș, Zlatița-Pârneaurea și Lescovița este încă în curs de studiere.

Vă atragem binevoitoarea atenție, că nici la aceste, școale din Clisura Dunării, nici la existențele (vechile) școale confesionale sârbe din Banat nu vor putea funcționa învățători fără diplomă și fără autorizație, și nu vor putea funcționa nici învățători supuși jugoslavi, decât cu autorizarea prealabilă a Ministerului Instrucțiunii, în condițiile precizate în adresa. No. 4600.53 din 13 Martie 1935.

Privitor la predarea materiilor naționale române, veți binevoi a Vă îngriji, ca aceste materii să se predea de către învățătorii calificați, cari au dovedit că cunosc limba română și au dat examen din materiile naționale.

În sfârșit veți binevoi a înainta de urgență Onor. Minister al Instrucțiunii spre aprobare, plătind taxele cuvenite, manualele ce întrebuintați atât în învățământul primar, cât și în cel secundar. Acesta, în conformitate cu art. 11 din Convenția și art. 28 înv. Particular. Inspector general, Șeful biroului. (Ш. 1366/ през. 935.

Упис у српско одељење државног лицеја „Баконовић Лога“ у Темишвару.

У државном лицеју Баконовић Лога у Темишвару отвара се упис за I мешовити мушки и женски разред српског одељења.

Упис почиње од 25. VIII—1. IX. 1935. године и врши се у заводу Баконовић Лога.

При упису се подноси: I. молба за упис, II. извод рођених и потврда или извод да је дете члан српске цркве, III. лекарско уверење о каламљењу против богиња, IV. уверење о основној школи.

За упис пријављена деца, полажу 2. септембра

т. г. пријемни испит из српског и румунског језика и математике.

Такса за пријемни испит износи 80 леја. (Бр. 416/д-935.)

Упис у II. разред српског одељења државног лицеја Ђаконовић Лога у Темишвару

Отвара се упис у II. разред српског одељења државног лицеја у Темишвару који од 1. IX. 935. могу похађати и женске.

Право на упис имају досадањи ученици који су прошле године похађали I. разред истог одељења и сви нови који су свршили I. разред друге гимназије те по потреби положе испит разлике.

Упис се врши од 25. VIII.—1. IX. т. г. у заводу Ђаконовић Лога.

Школарина и уписнина износи годишње 3135 леја. (Бр. 417/д-935.)

Упис у српске вероисп. основне школе школске 1935/6 године.

Школска година 1935/36 почиње 1. септембра 1935. Уписи се врше до 10. IX. 935 а редовно предавање почиње 15. IX. 935 по претходном призивању Св. Духа.

Да би се редовна настава у 1935/36. школ. години без икакве сметње могла у одређено време почети, позивају се месни школски одбори, односно црквене општине уз одговорност председника месног црквеног и школског одбора да до почетка редовне наставе наступајуће школске 1935/36. године :

школске дворане окрече, оперу и очисте,
школске зграде окрече и очисте,
школска дворишта среде и спреме за игру дечију,
школске нужнике очисте и у ред доведу,
учитељске станове, очисте, окрече и оперу,
школска училиа потребна за редовну наставу за-
времена набаве,

прописне школске записнике да набаве и учитељу на употребу ставе,
школски огрев и лични огрев за учитеља за времена осигурају и донесу.

Уколико због недостатка горњег буде школа имала буди какве неприлике, позваће се на одговорност месни црквени и школски одбор неуредних и и несавесних ц. општина. (Ш. 1369/през. 935.)

Ушколовање све српске деце у српску вероисповедну основну школу.

Позива се учитељство и школски одбор уз дисциплинарну, одговорност претседника школског одбора и учитеља, да свима законитим сретствима настоји да се сва наша за школу обавезна деца наступајуће 1935/36. школске године сва безузетно ушколују у српску вероисповедну основну школу и да се уписи исте деце за времена пријаве државним месним школским властима да их исте не би иззванија ушколовале у месну државну основну школу.

Извештај о извршењу горњег неизоставно се има поднети овом одбору до 10 — IX. 935. (Ш. 1367 през. 1935.)

Замена учитеља по свештеницима, до заузимања места.

Да би се упис школообавезника за 1935/36. школ. год. тачно и на време извршио доноси се следеће :

Са разлога што ће неки од именованих учитеља бити на кратко време на војној дужности, а неки због непредвиђених препрека неће моћи назначено место тачно на одређено време заузети, а да би се по склопљеној конвенцији и прописима школског закона у одређено време сва школообавезна деца уписала у 1935/36. школ. години, позива се свештенство оних ц. о. у којима учитељ на време не би место заузео да у интересу опстанка и даљег рада наших школа безусловно упис обави, школу до даље

наредбе одржи и о учињеном извештај овом одбору поднесе до 10—IX.—935. (Ш. 1368/през. 1935.)

Течај румунског језика.

Наредбом министарства наставе бр. 132689/935. од 10. августа 1935, обустављен је течај румунског језика одређен са Ш. 971/из 1935 до спровођања школске конвенције и регулисања положаја контрактуалних учитеља. (Ад. Ш. 971/935.)

НЕСЛУЖБЕНИ ДЕО

Ученици који су свршили I. разред српског одељења на лицеју Таконовић Лога

Школске 1934/5 године свршили су I. разред српског одељења на држ. лицеју Таконовић Лога следећи Срби ученици:

Златибор Бребанов, Дињаш; Миленко Ђирин, Ченеј; Небојша Ђирин, Чанад; Георгије Лукин, Варјаш; Радивој Милосав, Дињаш; Милорад Ненадов, Кетфељ; Живко Остојин, Кетфељ; Миливој Петров, Дињаш; Јездимир Поповић, Парац; Јован Ракић, Темишвар; Милорад Силин, Дињаш; Жива Петров, Дињаш; Мата Везелић, Рудна; Милан Видицки, Темишвар; Велимир Влајин, Мехала.

Слава Манастира Базијаша.

О празнику Преображења Господњег достојно је прослављена слава Манастира Базијаша, те староставне светиње српске. Цела Клисуре се слегла у Базијаш да прослави славу и да прими светосавски благослов задужбине Св. Саве. Силно је било видети наше клисурце окупљене око светиње, како са вером и љубави примају милитве, тајне св. исповести и причести како учествују са својим свештеницима у молитви упућеној оснивачу светиње Св. Сави, да им даје снаге и моћи да се верски и национално оснаже и одрже.

У очи самог празника одржано је свеноћно бде-

није. Под началством проте темишварског Слободана Костића, уз саслужбу проте соколовачког Александра Атанацковића, настојатеља златичког, игумана Никанора Савића, а. п. у Пожежени јмн. Георгија Драгића; а. п. у Свињици јмн. Виктора Поповића; а. п. у Мачевићу Илариона Сујића а. п. у Освеници јмн. Севастијана Перића те домаћина игумана Пантелејмона Дошена-одслужено је свечано бденије. На бденију је одржао врло леп говор прота Атанацковић о улози клисурских Манастира у верском и националном погледу на Србе у Клисури, а јмн. Драгић о греху и о икони Пресвете Богородице тројеручице.

После бденија, које је било после поноћи завршено, до осветка Преображења, побожни јеромонаси су вршили присутнима молитве, спремали за примање св тајне причести, свештали масло болницама, те све оснажене спремили да дочекају св. литургију.

Св. литургија је служена због велике множине народа у порти црквеној. Поред свештеника који су на бденију били, служили су св. литургију још и јереј Миливој Которач а. п. у Молдави, јмн. Димитрије Поповић брат манастира Златице, јереј Мато Новаковић а. п. у Лесковици, јереј Станислав Секулић а. п. у Љупкови, јереј Драгутин Кугел а. п. у Белобрешки

На причасном је говорио прота Костић у вези са св. Еванђељем и догађајем да је Господ повео собом на гору Петра који преставља веру, Јакова који преставља наду, Јована, који преставља — љубав — да би вера нада и љубав Клисураца за и према св. вери српској православној. св. народности Српској; нарочито данас, када предстоји спровођење школске конвенције те Светосавске школе и црквене конвенције те оживљења Светосавске Српске цркве што јача и снажнија била.

На бденију је лепо и складно појао црквени хор из Златице а на св. литургији црквени хор из Соколовца.

По подне је одржано свечано вечерње на коме је богослужио јереј Анђелко Станковић а. п. у Радимни.

Оснажени и укрепљени и верски и национално-развишли су се наши Клисурци својим домовима са заветом у себи да идуће године о празнику Преображења обнове успомене на оснивача утешитеља и укрепитеља св. обитељи српске цркве и српске школе, Св. Саву.

Говор на бденију св. Преображења у Манастиру Базијаша

Браћо и сестре!

На подножју ових зелених брда, још из давнине, још пре 700 година, имамо три сведока, који говоре о нашој души, о нашем срцу, о нашем језику.

Та три сведока наше душе нашег срца и нашег језика су три манастира: Кусић, Златица, а и ова света задужбина: манастир Базијаш.

Шта то значи, браће и сестре, да још пре 700 година, на овим св. местима постоје ови споменици?

Значи: да у околини ових св. задужбина морао је живети, народ, народ са истом душом, као што смо ми, народ са истим језиком, као што смо ми, народ, са истим срцем и осећајима, као смо ми-народ српски.

И први српски учитељ и просветитељ, св. Сава, видите браћо и сестре, још пре 700 година, мислио је на овај српски народ и није допустио, да овај народ верски и национално пропадне, већ издејствова од Угарског Краља дозволу, Краља Андрије II. 1225 год. да се на овим св. местима подижу три манастира, као и што се подигоше.

А сада, браћо и сестре, да размислимо подробније, на што су нам били потребни ови манастири, у чему им се састојао циљ, шта им је био задатак, какав су значај имали у оне узевши, ова три манастира у давнини, а какав циљ и значај имају данас.

(Наставиће се).